

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно
Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 54 (5754)
МАРТЫН
5
ПЯТНИЦА
1954 он

Сэн 20 мүнгэн.

ЛЕНИН—СТАЛИНАЙ ТУГ ДОРО, КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ХҮТЭЛБЭРЭЭР, КОММУНИЗМЫН ИЛАЛТА ТЭЭШЭ ДАБШАЯ!

Сээн мэргэн Ленин багшымнай үнэн сэхэ шаби ба соратник, тэрэнэй агуухэ хэрэгыг үргэлжэлүүлэгшэ Иосиф Виссарионович Сталинай наһанһаа нүгшэнһөнһөө хойшо жэл гүйсэбэ.

Таби гаран жэлэй саада тээ И. В. Сталин В. И. Ленинэй заанан замаар ябажа эхилээд, тэрэнэй үнэн сэхэ шабин болоо энэ. Тэрэ хадаа Ленинымын нургаануудые олонпартуистуудһаа хамгаалжа, тэрэниие бодото дээрэн бэсдүүлхын түлөө тэмсэжэ орон юм. Агуухэ Сталин бэлбэл хүдэлмэришэн ангиһе ба бүхэ ажалшадые дарлалта мүлхэлтэе сүүлөөлхын түлөө, коммунизмын ялхын түлөө тэмсэлдэ бүхэ ажалшадые ба зол жаргалтайгаар ажалуулын түлөө шэн зоригтойгоор, багараар тэмсэһэнэй зориг бадааруулаша жэшэ мүн.

В. И. Ленинэй байгуулан ба хатууулан Коммунистическэ партиин жэл соо алдарт замаар ябажа, манай ороной арадуудые бүхэ дэлхэйдэ — түүхэтэ удхашанартай ажаллада хүргөө. Хүдэлмэришэн ангиһе ба ажалша таряашадый бата дааб барисае байгуулжа, Коммунистическэ парти Агуухэ Октябрыскэ социалистическэ революциин малтыг, пролетариатай диктатура тоотойлыг ханган байна. Хүдэлмэришэд ба таряашадый социалистическэ гүрэннэй дэлхэй дээрэ анха түрүүн байгуулжа хэрэгтэ И. В. Сталин болбол В. И. Ленинэй эгзэг дүтүн туйлашанһаан байһан юм.

Коммунистическэ партиин вождь, Советскэ правительство толгойлогч В. И. Ленин манай Эхэ ороннине түрүү хүсэи түгээ социалистическэ гүрэн болохоо партиин үйлдэи программа зохиоһон байна. В. И. Ленинэй нүгшэнһөнһөө нүүдээр партиин ба ардадэй дэбсэд — пролетариатай, буржуазияна националистидууд — манай партине ба ороннине

ленинскэ замһаа хадууруулжа, капиталистическэ байгуулаалтыг дахин тогтоохо гэжэ нээдэ энэ. Коммунистическэ парти И. В. Сталин түрүүтэй Центральна Комитетэйнгээ хүтэлбэрээр ябажа, тэдэ урбагшадые ба капитулянтнуудые бута сохиһон, ленинизмы аришалан хамгаалһан, манай орон дотор социализм байгуулжа замаар урагшаа эрд зоригтойгоор дабшанһан байна.

В. И. Ленинэй нүгшэнһөнһөө хойшо үнгэрһэн гүшан жэл соо И. В. Сталиной удирдалгаар манай парти советскэ араднине ленинскэ замаар коммунистическэ гүрэннине социалистическэ гүрэннине хубилгаа. Ороноо социалистическэ гүрэннине индустриализацилжа, хүдөө ажыхыг коллективизацилжа партиин политика амжалтатангаар бэсдүүлгэдэ, коммунистическэ гүрэннине хөгжөө, манай орон дотор социализм байгуулагдаа. Коммунистическэ парти хүдэлмэришэн ангиһе ба колхозно таряашадый холбоо барисае улам бүри хатуужуулаа. Энэ холбоо барисан хадаа Советскэ гүрэннине хүсэ шадалай энэ үйлдээн мүн. Ленинско-сталинскэ национальнэ политикые бодото дээрэн бэсдүүлэи, Коммунистическэ парти манай Эхэ оронной бүхэ арадуудые ахадуугэй нэгэн бүлэ болгон нитгаар жагсаагаа. Энэ агуухэ бүлэ соо бурят-монгол арад золтой жаргалтайгаар ажаһуужа ба ажаллажа байна. Манай Бурят-Монгол хуғжэиин программа хуғжэиин түрүү механизирөө хүдөө ажыхытай, формирөө национальнэ ба удхаараа социалистическэ культуратай советскэ социалистическэ республика болоо.

Советскэ арад Эсэгэ ороноо хамгаалһын Агуухэ дайнда Коммунистическэ партингаа хүтэлбэрээр ябажа, бүхэ дэлхэйдэ түүхэтэ удхашанартай илалта туйлаа. Энэ дайны үедэ Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнуудые Ленинэй мүнхэ хэрэгыг үргэлжэлүүлэгшэ агуухэ Сталин толгойложа яһан байна. Советскэ арад ба тэрэнэй арми гитлеровскэ Германискэ

ба империалистическэ Японие бута сохижа, Эхэ ороннине нэрэ хүндые ба бээ даанхай байдалые аришалан хамгаалаад, Европн ба Азиин арадуудые фашистска богоолшолгооо сүүлөөлөө энэ. Энээнэй ашаар эб найрамдалай, демократиин ба социализмын мусэн түгээ лагерь бии болоо.

Мүнөө советскэ арад Коммунистическэ партингаа хүтэлбэрээр коммунизм байгуулһын гайхамшаг эхэ программые амжалтатангаар бэсдүүлжэ байна. Энэ программа партиин XIX съездын, СССР-эй Верховно Соведэй V сессии, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрыска пленумэй шийдхэбэринүүд дотор хараалаһан байна. Советскэ арад социалистическэ индустриин хүгжөөхэ талаар туйлаһан амжалтануудта түшээлжэ, хүдөө ажыхын бүхэ налбаринуудтай ба ардадэй хэрэглэй зүйлнүүдые үйлдэбэригын эрд дэбжэлтэ туйлаха, манай оронной бүхэ ажалшадый ажалшадые улам найжаруулжа хэрэгтэ зориюулагдан парти, правительствоын хэмжээ-ябуулгануудые шэн зоригто ажалаараа бэсдүүлжэ байна.

Манай парти өөрынөө бүхэ ажал-ябуулгада Маркс—Энгельс—Ленин—Сталиной агуухэ нургаалые хүтэлбэри болдогто туладаа хүсэтэй ба илалта туйладаг гэжэ. Парти болбол ардадэй агуухэ зохион байгуулхы хүсэндэ этгээдэг, ардадэй холбоо барисаагаа улам бэхжүүлдэг байна. Советскэ арад өөрынөө партида хизааргүй эхээр этгэн найдана. Мүнөө СССР-эй Верховно Соведтэ хуңгаша хуңгуулин кампаниин үелэ партиин, правительствоын ба ардадэй бата бүхэ нэгдэл элн тодоор харагдажа байна.

Манай оронной ажалшад Коммунистическэ партиин болон Советскэ правительствоын зохион политикые хэлбэришэгүйгээр бэсдүүлжэ байна. Советскэ арад Ленин—Сталиной туг доро, Коммунистическэ партиин хүтэлбэрээр коммунизмын түгээ илалта тээшэ бата найдамтайгаар зоригто ябана.

Ленин багшын үнэн сэхэ шаби ба соратник, тэрэнэй агуухэ хэрэгыг үргэлжэлүүлэгшэ Иосиф Виссарионович Сталиной наһанһаа нүгшэнһөнһөө хойшо мүнөөдэр нэгэ жэл гүйсэбэ.

Ленин—Сталиной туг доро, Коммунистическэ партиин хүтэлбэрээр коммунизмын түгээ илалта тээшэ, урагшаа дабшая!

И. В. Сталиной дурасхаалыг манай республикын ажалшад тэмдэглэжэ байна

КОММУНИСТИЧЕСКАЯ ПАРТИЯ БА СОВЕТСКОЕ ГҮРЭНИЙ БАЙГУУЛАГА В. И. Ленинэй хэрэгыг үргэлжэлүүлэгшэ Иосиф Виссарионович Сталиной нүгшэнһөнһөө хойшо нэгэ жэл үнгэрбэ. Агуухэ Сталиной дурасхаалыг бүхэ советскэ арадтай хамта манай республикын ажалшад тэмдэглэжэ байна.

Республикын предприятинууд, эмхи зургаанууд, колхозууд болон МТС-үүдтэ олон тоото агитаторнууд И. В. Сталиной ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай хөөрлөөнүүдтэ үнэн сэхэ шаби ба соратник агуухэ Сталиной ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай хөөрлөөнүүдтэ, албахаагдай дунда үнгэргэжэ байна.

Партиин айкомой библиотекэ, аймагай Культурын байшан ба хүдөөгэй клубууд И. В. Сталиной ажал-ябуулгыг харуулан фотомонтажуудые эмхидхэбэ.

УЛАН-УДЭ

Городой предгитиннууд ба эмхи зургаануудта И. В. Сталиной ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай хөөрлөөнүүд үнгэргэгдэжэ байна.

Горькин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ уншалгынгаа зал соо И. В. Сталиной зохиолнуудай выставкэ эмхидхэбэ. Эндэ Иосиф Виссарионович Сталиной ажал-ябуулгыг харуулан фотомонтаж уран гоёор зохиогдожо табигдаа.

КПСС-эй Улан-Удын горкомой библиотекэ И. В. Сталиной зохиолнуудай выставкэ эмхидхэбэ. Эндэ уншаха номуудые найшаһан список үлгөөтэй.

Мяханай комбинатай, шэлэй заводой, сэмбын фабрикийн ба бусад предприятинуудай, эмхи зургаануудай клубуудта И. В. Сталиной ажал-ябуулга тухай фотомонтажууд эмхидхэгдэбэ.

КЯХТА

Аймагай Лениной, Калининэй нэрэмжэтэ колхозуудай гэшүүдэй, Пограничн ба Кяхтын МТС-үүдэй механизаторнуудай, Кяхтын оёдоллой фабрикийн хүдэлмэришэдэй, хүдөө ажыхын техникумэй студентүүдэй дунда И. В. Сталиной ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай хөөрлөөнүүд үнгэргэгдэбэ.

Городой библиотекэнүүд соо, хүдөө ажыхын техникумдэ, педагогическэ училищидэ, культурно-гэгээрэлэй нургуулида болон городой бусад нургуулинуудта И. В. Сталиной революционно ажал-ябуулгыг харуулан фотомонтажууд эмхидхэгдэбэ.

ИВОЛГИНСК

Нволгын аймагай Сталиной, Молотовой нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай, эмхи зургаануудай, предприятинуудай парторганизацинуудай агитаторнууд сэсэн мэргэн Ленин багшын үнэн сэхэ шаби ба соратник агуухэ Сталиной ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай хөөрлөөнүүдтэ, албахаагдай дунда үнгэргэжэ байна.

Партиин айкомой библиотекэ, аймагай Культурын байшан ба хүдөөгэй клубууд И. В. Сталиной ажал-ябуулгыг харуулан фотомонтажуудые эмхидхэбэ.

КЫРЕН

Бүхэ дэлхэйн ажалшадый агуухэ вождь В. И. Ленинэй хэрэгыг үргэлжэлүүлэгшэ И. В. Сталиной ажал-ябуулгыг харуулан выставкэ Түпхэнэй аймагай партиин библиотекэ соо табигдаба. Тэрэ выставкэдэ И. В. Сталиной бэшээн зохиолнуудай 13 том, тус тустай хэблэгдэн зохиолнууд бии. И. В. Сталиной ажабайдал ба революционно ажал-ябуулгыг харуулан альбомууд болон картинанууд, уранхайханай литература тэндэ табигданхай.

Колхозуудай, эмхи зургаануудай ба предприятинуудай парторганизацинуудай агитаторнууд И. В. Сталиной ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай хөөрлөөнүүдтэ арад зоной дунда үнгэргэжэ байна.

НОВО-СЕЛЕНГИНСК

Сэлэтын аймагай колхозууд, механизаторнууд, шахтернууд болон бүхэ ажалшад Иосиф Виссарионович Сталиной наһа бараһаар нэгэдэхн жэлэй ойе үргэнөөр тэмдэглэжэ байна.

Лениной нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй дунда 22 агитаторнууд И. В. Сталиной ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай хөөрлөөнүүдтэ үнгэргэжэ байна. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин агитаторнууд нүхэд Мункуев, Будажапова ба бусад малай хотын гүүртэнүүдтэ очоожо, И. В. Сталиной ажал-ябуулга тухай хөөрлөөнүүдтэ малай дунда үнгэргэбэ.

Үнэн зүрхэнэй үгэ

- Түрэл Партиини!
Мүнөө арбан найматай.
Түүхыш үзөөд,
дохиноб:
хүбүүниинь—эхэдэ.
Жагсаалаш зогсооб —
шамтага мяхан барисаатайб.
Жаргалдам хилгүй —
«шини хүбүүм» гэхэдэ.
Хүндэй наһан соо
эгзэл нангин минута
Хэзэш байха юм —
нэгэтэ намдаш тулаа.
Бюрогой таһар соо
ахамд нүхэдэй хажууал
Билдээ барьд,
тангариг үгөөб шамдаа.
Улаан билесни
зүрхэндэм байна
гэгээтэн,
Угаа шэнээр
түрэнэн тухайн гэршэлээ.
Имэхэн билесди
барина ябаа бшуу
Ленин.
Имэхэн билет
Сталиной
сээжэдэ элшэлээ.
Тимнал када
дулаасуулан байна зүрхым.
Тимнал када
гэрлүүлэн байна харгым.
Ленин, Сталинтай
нэгэ партида байһандаа
Омгогтой хэлэнб
үнэн зүрхэнһөө:
һайн даа.

И. В. Сталиной зохиолнууд бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэнэ

В. И. Ленинэй болон И. В. Сталиной зохиолнууд манай олонациональнэ гүрэнэй арадуудай хэлэн дээрэ олон миллион тиражтайгаар хэблэгдэнэ.

Бурят-Монголой номой хэблэм 1938 онһоо 1954 он хүртэр И. В. Сталиной 48 ондоо зохиолнуудыг 291500 экзemplяраар бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэжэ гаргаа. Тэрэ тоодо И. В. Сталиной «Улаан Армиин гурбан онсо илгэанууд тухай», «Ленин тухай», «Анархизм гү, али социализм гү», «Национальнэ асуудал ба ленинизм», «СССР-эй Конституциин проект тухай элхидхэлтэ», «Лениннине үндэһэй нууринууд тухай», «Марксизм ба зыкнонаниин асуудалууд», «СССР-тэхи социализмын экономическэ проблемэнууд», «Партиин XIX съезд дээрэ хэлэһэн үгэ» ба бусад олон зохиолнууд хэблэгдэн гаргагдаа.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидатуудтайгаа хуңгашад уулзана

ХЭЖЭНГЫН АЙМАГ

ХЭЖЭНГЭ. (Телефоноор абтаба).
Энэ үдэрнүүдтэ Хэжэнгын аймагай хуңгашад СССР-эй Верховно Соведэй депутады кандидат Хандажап Жамьяноватай уулзажа байна.

Ворошиловой нэрэмжэтэ колхозой клуб гоёор шэмэлгэдэнхэй, СССР-эй Верховно Соведэй депутады кандидат нүхэр Хандажап Жамьяноватай уулзахаа хуңгашад эндэ олоороо сугларба.

Энэ суглаае колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Б. Гомбөө нээжэ. Хандажап Жамьяноватай алдарт ажал-ябуулга тухай сугларашадта хөөржэ үгэбэ.

— Манай Эхэ ороной дээдэ органдо—СССР-эй Верховно Соведэй депутады кандидат дэбжүүлэгдэнэ нүхэр Жамьянова этгэл найдарианмай гүйсэд дүүргэжэ шадлаа, ардадэй үнэн сэхэ басаган мүн, — гэжэ тэрэ үргэлжэлэбэ. — Хуңгалтын үдэр нүхэр Жамьяноватай түлөө голоосоо нэгэ ханалаар үгэбэ гэжэ бүхэ хуңгашадые уряалнэбэ.

Тэрэнэй нүүдээр нургуулин багша нүхэр Тогтохоево үгэ үгэбэ.

— СССР-эй Верховно Соведэй депутады кандидат манай нургаша байһан Хандажап Жамьяноватай дэбжүүлэгдэнэ эндэи бие эхээр омогдорхооб. Манай оронной дам саашадаа хүгжэн мандаһын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй оролдохо ёһотойн гэжэ ба багшын хадда захиха байһан.

Хуңгуулин үдэр — мартын 14-дэ Хандажап Жамьяноватай түлөө голоосоо баяртайгаар үгэхэбэ, — гэжэ тэрэ үгээ дүүргэбэ.

Энэ суглаанда эндэй нургуулин багша нүхэр Самарина үгэ хэлэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутады кандидат нүхэр Жамьяноватай

тай түлөө голоосоо үгэхөөр бэлэн байһанаа мэдүүлэбэ.

Суглаанай эсэстэ Хандажап Жамьянова үгэ хэлэбэ. Тэрэ хадда хуңгашадый этгэл найдариин үзүүлэнһэн халуун баяр хүргэжэ, тэрэнэй найдариине дүүргэжэ байһан тухайгаа мэдүүлэбэ.

Эндэй «Коммунизм» колхоздо үнгэрһэн уулзалгын суглаан дээрэ тус колхозой гэшүүн 80 наһатай хуңгаша нүхэр Очир Дыдыков урланай бурят зоной ажабайдал тухай дурдаха зуураа, Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствоын ашаар мүнөө бурят ардадэй дэлгэр баян, хүююу сэнгэлэн ажабайдалтай болоһые тэмдэглэбэ.

Тус колхозой коммунистуудай зүгһөө нүхэр Ц. Базаров үгэ хэлэбэ.

Нүүдэрнине СССР-эй Верховно Соведэй депутады кандидат нүхэр Хандажап Жамьянова үгэ хэлэбэ. Мүн энэ аймагай Лениной, Сталиной, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудта, Чесанын МТС-тэ болон аймагай центртэ СССР-эй Верховно Соведэй депутады кандидат нүхэр Хандажап Жамьяноватай хуңгашадый уулзалга политическэ эхэ дэбжэлтэйтэйгээр үнгэрбэ.

ЗЭДЫН АЙМАГ

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Телефоноор абтаба). Наяхан Зедын аймагай центрын хүдэлмэришэд, албахаагдаа, Ушөөтэйи МТС-эй механизаторнууд, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд СССР-эй Верховно Соведэй депутады кандидат нүхэр Е. Г. Курочкинтай уулзаба.

— Нүхэд хуңгашад, мартын 14-дэ советскэ ардадэй эхэ найндэр — СССР-эй Верховно Соведтэ хуңгаша хуңгалта болоһонь,— гэжэ эгзэи түрүүлэн үгэ хэлэһэн, этгэмжэтэ нюур нүхэр Аржаев мэдүүлэбэ.

— Манай аймагай Молотовой

нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд хуңгалтын урда тээхи суглаан дээрэ Верховно Соведэй депутады кандидаттаар нүхэр Евгений Григорьевич Курочкинине дэбжүүлэн, аймагай бүхэ хуңгашад энэ кандидатурые нэгэн ханалаар дэмжэһэн байгаа, — гэжэ нүхэр Аржаев тэмдэглээд, саашан депутады кандидатта ажал-ябуулга тухай дэлгэрэнгүйгээр хэлэбэ.

— Ардадэй үнэн хүбүүн, мэдэжэ новатор Евгений Григорьевич Курочкинтай түлөө голоосоо бүгэдөөрөө нэгэ хүн шэнгээр үгэе,— гэжэ хуңгашадые тэрэ урялаба.

Улаан депутады кандидат нүхэр Е. Г. Курочкин үгэ абаба.

— Намайе депутады кандидат болгон дэбжүүлжэ, эхэ хүндэтэй этгэл найдариин үзүүлэнһэн түлөө бие гүнзгээр баясхалан хүргэнэм, — гэжэ хуңгашадта хандан тэрэ хэлэбэ. Энэ эхэ найдариинсканай харюулхын түлөө бүхэ хүсөөрөө оролдохооб. 3—4 станок дээрэ хүдэлмэрижэ, ажалайнгаа бүтээһые дээшлүүлэнэй ашаар би мүнөө 1964 оной тусэбые дүүргэжэ байһан.

Манай парти ба правительство хүдөө ажыхы саашадань хүтжөөхэ талаар аймагаар эхэ хэмжээ-ябуулгануудые хараалаа. Тэдэниие советскэ арад тон баяртайгаар хүдээн абажа, бодотоор бэсдүүлхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй оролдожо байна. Мүн энэ хэрэгтэ бие өөрынөө шадхаа оруулалтыг оруулжа, — гэжэ Евгений Григорьевич Курочкин найдуулаба.

Улаан хуңгашад нүхэд Ключерова, Сукнеев, Таблеса болон бусад үгэ хэлэжэ, депутады кандидат нүхэр Курочкинай ажал-ябуулга тухай, хуңгашадый этгэл найдариине тэрэнэй сохон дүүргэжэ шадхаа байһан тухай хэлэбэ.

ЛЕНИНЭЙ ХЭРЭГЭЙ АГУУЕХЭ ҮРГЭЛЖЭЛҮҮЛЭГШЭ

Нэгэжлэй урд тээ, 1953 оны мартын 5-да, гениальна Лениний үнэн шаби ба соратник, тэрэнэй хэрэгшэ үргэлжлүүлэн агууехэ хүн — Иосиф Виссарионович Сталин нүгшөө һэн.

И. В. Сталинэй нэрэн манай ороной аравуудта, бүхы дэлхэйн ажалшадта зах хизааргүй хүндэтэй юм. Сталинэй бүхы ами наһанинь хүдэлмэришэн ангине, бүхы ажалшадые бодооллоогшодой дарлалтаа сүлөөрүүлхэ агууехэ хэрэгтэ, коммунизмын илалта мануудлын түлөө тэмсэлэй хэрэгтэ зориулагдан байна. И. В. Сталинэй ами наһан ба ажал-ябуулгань — арадта алба хэлгэн, ажалша олоннигын аша түүн түлөө, тэдэнэй эрх сүлөө ба аол жаргалта ажабайдалай түлөө шэн зоригто, баатарлг тэмсэлэй эрхим жинлээ болно.

Таби гаран жэлэй урда тээ, Россда революционн марксистска парти байгуулхын тула В. И. Лениний хүтэлбэрээр түрүүшын алхамуудай хөгдөжэ байха үедэ, И. В. Сталин Лениний гайхамнаг сэсэн революционн ухаан болодо гүн эхээр шүтэжэ, тэрэнэй заалга замаар абаһан байна. И. В. Сталин Лениний үнэн шүтэжэ, Лениний эрхим шабинь байха гэжэ үнэн зоригтой байна гэжэ И. В. Сталин хэлдэг байба. (Зөхөлнүүд, том 13, ноур 105).

В. И. Лениний хургаалье хүтэлбэр болгож, И. В. Сталин партиин ленинскэ идеологическа, эмхидхэлэй, тактичскэ ба теоритическэ эшэ үндэһые оппортунистуудай довтолгооно хамгаалһан, партийна олоннигын ленинзмын дайшалхы туг доро эмхидхэн жагсаһан байгаа.

Революцион гени Лениний тогтоон ба хатуужуулан болбосоорудһан манай парти баатар габьяата тэмсэлэй, бэрхэтэй шалгалтануудай ба бүхы дэлхэй дээрэ түүхэтэ илалтануудай алдарт замаар 50 жэл соо ябажа эрэн.

Хүн түрэлтэй гайхамнаг сэсэн багша В. И. Ленин түрүүтэй Коммунистическэ партинай хүдэлмэришэн ангин ба ажалша таряашалай дайшалхы союз эмхидхэн. Агууехэ Октябрскэ социалистическэ революционн илалта хангажа, пролетаридай диктатура тогтоого. Октябрскэ революционн илалтанай ашаар хүн түрэлтэй түүхэтэ шэнэ үе сэг — капитализмын түгшэршэ уналгын ба коммунизмын илан мандлалтын үе сэг эхилдэ.

Октябрскэ революционн илалтанай түрүүтэй Коммунистическэ партинай зонхилхы парти, Советскэ түрэнэй хүтэлбэрлэхы ба залган ударидагша хүсэн болоо. Шэнэ социалистическэ түрэн тогтоохо, социализм байгуулаха гон бэрхэтэй зорилгонууд манай партиин урда талбайдаһан юм. И. В. Сталин дэлхэй дээрэ түрүүшын хүдэлмэришэн, таряашалай социалистическэ түрэн байгуулаха ба батадаха хэрэгтэ В. И. Лениний дүтин туйлагшан байгаа. Гражданска дайнай ба интервенциин хатуу цаанга жэлнүүдт партиин Центральна Комитет, В. И. Ленин, И. В. Сталинны фронтын эгээн аюултай участогуудта элэгээлэг байба. И. В. Сталин булад мэтэ хатуу зоригороо, олоннигын эмхидхэлэ шадабары ба полководческэ гайхамнаг ухаагаараа гражданска дайнай фронтнууд дээрэ сагаан-гвардеецүүдые, интервентүүдые бута сохихо ленинскэ түсбэ сэхэ шууд бэлдүүлдэг байгаа.

Манай парти В. И. Лениний хүтэлбэрээр ябажа, советскэ республикануудые союзна нэгэ түрэн — Советскэ Социалистическэ Республиканыудай Союз болгон нэгдэхэ угаа ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Энэ түүхэтэ зорилго бэлдүүлхын тулада И. В. Сталин ехэ хүсээлэлэ гаргаа. СССР-ые эмхидхэлэ — манай ороной аравуудай түрэхэлэ эрид хубилалта хэһэн, Советскэ засагые бэхжүүлхын ехэ жинлээ болоһон байна. Советскэ Союзнай уласхоорондын оршон байдала нүлөөлжэ, тэрэниие ажалшадтай аша тулада зориулан хубилгажа шадаха уласхоорондын ехэ хүсэн болон хүжөө.

Пролетаридай диктатура тогтооһоной түрүүтэй шэнэ социалистическэ общество байгуулаха асар ехэ зорилгонууд Коммунистическэ партиин урда табигдаа. Коммунистическэ партиин вождь, Советскэ правительствын толгойлогшо В. И. Ленин урдань экономическа талаараа гэгдэлгит байһан Россие түрүү, хүсэн түгэлдэр социалистическэ түрэн болгон хүжөөжэ тодорхой научна программа зохиһон байха юм. Тэрэн ороноо социалистическэ ёһоор индустриализацила, хүндэ промышленность бүхы хэмжээгээр хүжөөжэ, арадай

хамаг ажахые электричествоээр хангаха, хүдөө ажыхыга социалистическэ ёһоор шэнэхэн хубилгаха кооперативна түсбэ бэлдүүлхэ, культурна революци хэхэ гэжэ хараалһан байгаа.

В. И. Лениний нүгшэһэнэй түрүүтэй партиин ба арадай дайсад — трошкнистууд, бухаринцууд, буржуазна националистууд хадаа партиемнай ба орониемнай ленинскэ замнаа хадууруулаха гэжэ, пролетарска революционн туйлагнуудые усалхалгын замда, капиталистическэ ёһоо турмуудые нэгээн болхоолгын замда оруулаха гэжэ нэгдэһэн юм. И. В. Сталин түрүүтэй Центральна Комитетэй хүтэлбэрээр Коммунистическэ партинай урбашадые ба капитулантнуудые бута сохижо, ленинские аршалан хамгаалаа, манай орон дотор социализм байгуулаха хараа бодолоо эрид шууд бэлдүүлхэн байна.

Коммунистическэ парти манай орон дотор социалистическэ байгуулалта эмхидхэхэдэ, общественн хүгжэдэг экономическа объективн хуули ёһонуудые, арадай интересүүдые үндэлжэ болгоһон байна. Гэхэ зуура, түгэс социалистическэ общество байгуулхын тулада шухала ба хүрэхөөр бүхы юумэн манай орон дотор бин гэгээн В. И. Лениний заабарине парти найн хана.

В. И. Лениний нүгшэһэнөө хойшо үнгэрһэн 30 жэл соо партинай И. В. Сталинэй ударидагшаар ябажа, ленинскэ замаар, ороноо социалистическэ ёһоор шэнэхэн хубилгаха ленинскэ гайхамнаг сэсэн түсбэ бэлдүүлхын замаар советскэ арадые хүтэлөө.

В. И. Лениний үнэн шаби, тэрэнэй агууехэ хэрэгшэ эрхимээр үргэлжлүүлхэн И. В. Сталин В. И. Лениний зохиһоннуудые шудалхынь, тэрэнэй хургаал даган ябахынь, ленинскэ ёһоор ажаһууаха ба хүдэлмэришэнь коммунистуудые, бүхы советскэ хүнүүдые ходоолоо ураладаг байгаа.

«Манай багша, манай вождь Ильичые начажа ябатты, дурлагты, шудалагты.

Ильич шэнгээр тэмсэгты, дотоодын ба гадаадын дайсадые илагты.

Ильич шэнгээр шэнэ ажабайдал, шэнэ ажаһуудал, шэнэ культура байгуулагты.

Хүдэлмэришэхы бага юумэннээ хэзэһые бу асаргты, ноулдэб гэхэдэ — бага юумэннээ агууехэ хэрэг бүрилдэн бүтэдэг юм. Энэ хадаа Ильичын шухала захяануудай нэгэн болоно гэжэ И. В. Сталин бэшэ һэн. (Зөхөлнүүд, том 7, ноур 15).

Парти өөрынгөө бүхы ажал-ябуулгада Маркс—Энгельс—Ленин — Сталинэй агууехэ хургаалье үндэлжэ болгоно. Коммунистическэ партине байгуулаха мүнхэ багша ба Советскэ түрэнэй эхи үндэлжэ табигша Владимир Ильич Лениний сэсэн захяануудые хүтэлбэри болгоно. В. И. Лениний сэсэн захяануудые бэлдүүлхэн, Коммунистическэ партинай И. В. Сталин түрүүтэй Центральна Комитетэй хүтэлбэрээр ороноо индустриализацила, хүдөө ажыхыгаа коллективизацила политика сэхэ шууд бэлдүүлэжэ, культурна революци хэхэ, манай Эхэ ороной аравуудые социализмын илалтада асарга.

Коммунистическэ парти социализм байгуулхын түлөө тэмсэл дотор ургаһан ба бэхжэһэн, олоннигтэ арал зонтой холбоо барисаагаа арбидһан байна. Партиин Центральна Комитет партиин гэгшүүнэй нэрэ алдар ба удахшанарые бүхы талаарн үргэхын тулада ехэ оролдого гаргаа. «Билэнгэр, коммунистууд—тусгаар табилангай хүнүүд гэгшэбди. Бидэнэр тусгаар материална эсхэгдэһэн хүнүүд байнабди. Бидэнэр — агууехэ пролетарска стратегей арми, нүхэр Лениний арми болоһон хүнүүдбди. Энэ армнда хамаатай байха золлоо дэһнээ юунышье байхагүй. Нүхэр Лениний үндэлжэн байгуулаһан ба хүтэлбэрлэжэ байһан партиин гэгшүүнэй нэрэһээ дээдтэе юунышье байхагүй» гэжэ И. В. Сталин хэлэ һэн. (Зөхөлнүүд, том 6, ноур 46).

Коммунистическэ парти өөрынгөө замдахы бэрхэшээлүүдые зорингойгоор зайсуулааг, дайсадай эсэргүүцэлтые хайра гамгүйгөөр бута сохидог, түрүү хүсэн байһан позиция алдалагүй, социалистическэ общество байгуулаха замаар советскэ арадые бата ба найдамтайгаар хүтэлдэг байна. Партинай олоо тоото дайсалтай тэмсэжэ, өөрынгөө зэргэнүүдтэй ленинскэ нэгдэлые хамгаалан бэхжүүлээт, Центральна Комитетэй тойрон үшөө нигтаар эмхидэн жагсаа. Партийна зэргэнүүдэй бата нигта нэгдэл партиин

В. И. Ленин И. В. Сталин хоёр Горький, Москва шадар, 1922 он.

бэхи ба илагдашагүйн шиндхэхы эрх нүхээл болодог байгаа, боложо байна, болохышье байха. Коммунистическэ парти өөрынгөө агууехэ түүхэтэ үүргые амжалтатыйгаар дүүргэнэ, яахалааб гэхэдэ — дура зоригтой нэгдэлээр, ажал-ябуулгын нэгдэлээр, эмхи журамтай нэгдэлээр нигтаран жагсаһан, алин үзэл бодолтоной эбтэ коллективн мүн.

СССР-тэ социализмын илалтан илалта—Лениний сэсэн мэргэн зүхэнуудые бэлдүүлхэнэй аша үрэ, Коммунистическэ партиин асарн ехэ эмхидхэлэй ба залган ударидагша ажал-ябуулгын гайхамнаг дүн, хүдэлмэришэд, таряашад ба интеллигенциин зориг түгэс, габьяата ажал-ай үр мүн.

СССР-тэй социалистическэ байгуулалтын дүй дүршэлые, мүнөө сагай уласхоорондын сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй дүй дүршэлые сонсолон, И. В. Сталин марксистско-ленинскэ хургаалье түүхэдэхы шэнэ эрхэ байдала зохиладуулжа творческо ёһоор хүжөөжөө, хэлэ хэлэн асуудлануудта хамаатай революционн теорине шэнэ заабаринуудаар баяжуулаа. И. В. Сталин Советскэ түрэнөө бэхжүүлхын тула ходоолоо оролдого гаргадаг байгаа. Социалистическэ түрэнэй бата бэхи байлта ба хүсэ шадальны манай орон дотор коммунизм байгуулаха амжаха шухала уловн болоно гэжэ И. В. Сталин заадаг байһан юм.

Хүдэлмэришэн ангин ба таряашад нигта союз — Советскэ түрэнэй бата бэхи ба илагдашагүй байлгын эшэ үндэлэн болоо. Хүдэлмэришэн ангин ба таряашадтай союз хандаа пролетаридай диктатурын дээдэ ёһоной принцип мүн гэжэ В. И. Ленин, И. В. Сталин тоолодог байгаа. Манай Эхэ ороной хүсэ шадалай үндэлжэ һуруине—хүдэлмэришэн ангин ба колхозно таряашадтай союзые сэг үргэлжэ бэхжүүлэхэ хэрэгтэн шухала уялгамтай болоно гэжэ Коммунистическэ парти тоолоно.

Олонациональна Советскэ түрэнэй гол шухала үндэлжэ һуруинь аравуудай хани барисаһан болоно. В. И. Ленин аравуудай алин тэгшэ эрхэ,

хани барисаһан идеологи байгуулаа, национальна асуудалаар партиин нарин нигта теори, программа, тактике найруулан зохиого. Национальна асуудалаар Лениний үгэһэн программа заабаринууд И. В. Сталинэй зохиһоннууд дотор, партиин шиндхэбэрнүүд соо саашадаа хүжөөжөө. Коммунистическэ парти ленинскэ-сталинскэ национальна политикые бэлдүүлэ, манай Эхэ ороной бүхы аравуудые ахадүүгэй нэгэн бүтэ, агууехэ Советскэ Социалистическэ Республиканыудай Союз болгон нигтаар жагсаагаа. И. В. Сталин СССР-эй аравуудай эбэршүгүй бата хани барисаһае бэхжүүлхын түлөө эсэһэ сусаһагүйгөөр оролдого һэн. Коммунистическэ парти манай ороной аравуудай хани барисаһае нодынэйгөө сэсгы мэтээр сахина, ажалшадые аравуудай хани барисаһаг, ахадүү ёһоной үзэл сурталаар, пролетарска интернационализмын үзэл сурталаар эсэһэргүйгөөр хүмүүжүүлэн.

Коммунистическэ парти манай Эхэ ороной оборонно хүсэ шадалье бэхжүүлэхэ хэрэгтэ угаа ехэ анхара ходоодо табидог байха юм. Эсэһэ ороноо хамгаалгын Агууехэ Дайнай үзэл Коммунистическэ партинай советскэ арадые, мүн тэрэнэй Эбэсэгтэ Хүсэнуудые зоригжуулагша, дайшалхы хүтэлбэрлэжэ байгаа. Лүшэр хүндэ шалгалтануудые дабажа байһан үдэрнүүдт Коммунистическэ партинай өөрынгөө зэргэлдэ гуйбалзала, арсалаануудые гаргангүй, дайшалхы нэгэн органиаци болоод байгаа. Партиин Центральна Комитетэй, Советскэ правительствын гарган шиндхэбэрнүүд ёһоор, Лениний хэрэгшэ үргэлжлүүлхын агууехэ хүн И. В. Сталин Советскэ түрэнэй Эбэсэгтэ Хүсэнуудые толгойлоор томилодоо һэн. Партиин ЦК И. А. Булганин, А. А. Жданов, А. С. Щербаков, Н. С. Хрущевые болон ЦК-гэй бусад хүсүүдые сэрэгтэй хүдэлмэришэ эльгэһэн байна. Коммунистическэ парти манай социалистическэ Эхэ ороной нэрэ түрүн, бээ даанхай байдалай түлөө хэгдэһэн шэрүүн шанга

байлдаанууд соогуур ябажа, арал зонтойгоо улам түрэл дүтэ болоо. Дайн сэрэг хадаа советскэ нигтин ба түрэнэй байгуулалтын бата ехэ хүсые, партинай политикын сэсэн мэргэһине, хото харадагы дахин харуулаа.

Гитлеровскэ Германия, империалистическэ Японын үй бута сохигдолоной эсэстэ, Европын ба Азины хэтэ хэлэн ороноуд империалистическэ системнээ мултран сүлөөрөө, СССР түрүүтэй эб найрамдалай, демократин ба социализмын хүсэн түгэлдэр лагерь бин болоо. Энэ лагерь соо ахадүүгэй нигта холбоо барисаһагтайгаар ябажа, агууехэ хилтад арал, Польшын, Чехословакин, Болгарин, Венгрийн, Румынин, Албанийн, Германика Демократическа Республикын, Монгол Арадай Республикын ахадүү аравууд ургаһаа даһана. Энэ лагерь соо баатар корса арал, мүн национальна бээ дааха байдалайгаа, эрхэ сүлөөтэйгөө түлөө тэмсэдэг Вьетнамай ажалшад ябаа.

В. И. Ленин научна коммунизмын теорине творческоор хүжөөжэ, СССР дотор коммунистическэ эбшество байгуулгын научна программа зохиого. Лениний сэсэн мэргэн мүнхэ зохиһоннууд дотор коммунизм гэһые советскэ обществон дабшада замууд тухай гол шухала принципна, теоритическэ заабаринууд үгтэхэй. Манай парти коммунистическэ байгуулалта эмхидхэхэдэ, И. В. Сталинэй зохиһоннууд дотор, партиин шиндхэбэрнүүд соо саашадаа хүжөөгдэһэн тэдэ программа ленинскэ заабаринуудые эшэ үндэлжэ болгоно.

Ленинзмын хургаалье хүтэлбэри болгохо зуураа, Коммунистическэ парти обществон материална ажабайдалай хүгжэлгын эрилтэнуудые, арадай үндэлжэ шухала интересе харуулааг, научна талаараа үндэлжэ дэгдэн найруулагдан, олон арбад жэлэй тэмсэл соогуур шалгалданн политикые зохиого.

Советскэ арал Коммунистическэ партида хизааргүй эхээр эгидэлдэг, иннаг дуратай юм, ушарын партиин бүхы ажал-ябуулгын эгээн дээдэ хуули ёһонинь арадай аша тулада алба хэдэг ябадал мүн гэжэ советскэ арал мэдэнэ. Манай ороной ажалшад Коммунистическэ партингаа, Советскэ правительствынгаа политикые хэлбэршүгүйгөөр дахажа ябадаг. Энэ политика манай социалистическэ Эхэ ороной саашадаа халбаран мандаха хэрэг хангана.

Социалистическэ экономикын гол шухала үндэлжэ һурун болгошо хүндэ промшленностие партинай али болохоор хүжөөжэ. Хүндэ промшленностие хүжөөжэ хэрэгтэ туйлагдаһан амжалтанууд арадай хэрэгшэлэй зүйлүүдые эрид хүжөөжэ услоннуудые бэлдэхэ. Коммунистическэ партинай, Советскэ правительствонмай хоёр — гурбан жэлэй туршада оройнгоо хүн зонинэ эдэ хоолой зүйлүүдээр, нигтин хэрэгшэлэй эд бараагаар нилдэг найшаар хангахын тулада хүнгэн ба эдэ хоолой промшленностие түргэнөөр хүжөөжэ үргэн программа хараалаа. Эдэ зорилгонуудые бодото дээрнэ бэлдүүлэхэ гэһые коммунистическэ байгуулалтын программын шухала хубин болоно.

Парти болбол арадай ажыхы хүжөөжэ түсэбүүдые бүри амжалтатыйгаар дүүргэхын тулада манай промшленностие бин байгаа дотоод резервнуудые найнаар элрүүлэн олоно. Парти халаа предприниматуудай хүдэлмэрин дутагдалнуудые усалдаха хэрэгтэ, промшленность болон транспортын урда байгаа шэнэ зорилгонуудые шиндхэхын түлөө, ажалай бүтээсые ехэ болгохын түлөө, продукциин өөрын үные химдаруулхын, шанарынь найжаруулхын түлөө, манай бүхы арга боломжонуудые, хэрэгсэлүүдые галтайгаар, болмжотой найнаар хэрэглэхын түлөө социалистическэ мурьсөө дэлгэрүүлэхэ хэрэгтэ ажалшадые элсүүлэнэ.

Социалистическэ хүдөө ажыхынайшье ехэ амжалтануудые туйлаа.

Колхозно байгуулалта угаа ехэ бата хүсэтэй байһанаа, энгэй капиталистическэ хүдөө ажал-ямаршые үйлдэбэрнөө угаа ехэ булюо байлгаа баримталан харуулаа. Зүгөөр, парти эдэ амжалтануудаар ханаагаа амаржа шадахгүй байна. Парти болбол ажалшадтай сэг үргэлжэ ургадаг материална эрилтэнуудые үндэлжэ болгодог байха юм. Хүдөө ажыхы саашадаһан эрид эхээр хүжөөжөгүй хаа, эдэ хоолой зүйлүүдые элбэг ехэ болгохо, түргэнөөр хүжөөжэ байгаа хүнгэн ба эдэ хоолой промшленностие дамнай түүхэй эд үгэхэ хэрэгшэ хүсэл найнаар шадахгүй хангажа шадахгүй юм. КИСС-эй ЦК-гэй тэбрыска Пленумай тогтоотор, мүн хүдөө ажыхын хэдэ далануудаар абаһан парти, хэдэ тельствын саашын шиндхэлүүд дотор социалистическэ ажыхын бүхы найбаринуудые, КИСС-эй хүдөө ажыхын малажалье рэһэлэн хуртааба, өвөөш үйлдэжэ түргэнөөр хүжөөжэ дайһан тодо программа найруулан зохиһонхой. Энэ программын дүхлэхэ гэһые бүхы партинай, хы советскэ арадай гол шухал рэгшын болоно.

Коммунистическэ парти хадаа дөө ажыхын бүхы үйлдэбэрнөө һуруине — ороноо таряа ажыхы бүхы хэмжээгээр хүжөөжэ онсо анхараг табигла. Партиин политиканы орошо таряа ехээр үйлдэбэрлхын тула бүхы зөрвнүүдые, арга болмжонуудые хэрэгтэхэ ябадалда зориулагдай. Ороһото культурануудай үнэ ехэ болгохын түлөө тэмсэхэ гэжэ нэгэн хамта, партинай ашага Сибирин, Уралай, Пампжын районнуудтай олон мила халалагдагүй ба хоро газарууд ашаглахын түлөө ороллоно.

Партиин урлагаар олон мянган советскэ патриотууд түрэнэй ехэ зорилгонуудые бэлдүүлхын тула эдэ партинуудта ошожо байна. Партиин политиканы советскэ арадай ажалшадые хэлбэршүгүйгөөр саашаа найжаруулаха хэрэгтэ, советскэ дай ходоодо ургажа байдаг материална болон культурна эрилтэны хүүсэд хангаха ябадалда зорилгонуудай дээрэ советскэ хүсэ ажабайдал гэжэ эрхэ харана.

ХИХ сөөлүн шиндхэбэрнүүд хэлбэршүгүйгөөр бэлдүүлэн, партинай өөрынгөө зэргэнүүдэй нэгэһые, дайшалхы шадабарыа бэхжүүлэн, парти доторой демократин шүмжэлэлэ ба илангааа дорвоо радаг шүмжэлэлэе али болмоо хүжөөжэ, Лениний найруулан хөһон партийна ажабайдалай римуудые, партийна хүтэлбэрнүүдые эрид шууд хүтэлбэр болгоно. Парти тухай ленинскэ гаал дотор партийна хүтэлбэр коллективнэй байха принцип гол шухала нэгэ принципн болмоо. Хүтэлбэрлэгшэдэй коллектив, парти политикые сахин тайбагша мүн гэжэ В. И. Ленин Центральна Комитетые үшөөр ленинзмын урда тэгшн жэлнүүдтэ элэдэг һэн. «Партиин принципн сөөдлээ сөөдэ болотор Центральна Комитет сахндаг ба тайбарилгону», — гэжэ Ленин заадаг. Партиин Уставаар хараалагдан партийна ажабайдалай бата партины сахихын түлөө Ленин ходоо ехээр оролдого байгаа.

Маркс — Энгельс — Ленин — Сталин теоринн научна үндэлжэ һурунда, олоннигтэ арал зонной эршэ хүдэлжэ, үүсхэлэ элбэхилэ түшээтэ Центральна Комитетэй коллективнэй дүршэлгын, коллективнэй сүлөө ухаанинь партине болон оройн зүбөөр хүтэлбэрлэхэ хэрэг хангагдан байна.

Партиин политиканы эб найрамдал ба аравуудай аюулгүй байдала түүшэг тулгуур болгошо Советскэ түрэнэй хүсэ шадалье саашаа бэхжүүлэхэ ябадалда зориулагдан байна. Советскэ түрэн аравуудай аюул рондо бата бэхи эб найрамдала тоохын түлөө, шэнэ дай элрүүлхын түлөө, демократин болон социализмын лагерине бэхжүүлхын түлөө угаа зоригтойгоор, эрид шүтэмсэн.

Парти болбол Советскэ түрэн ленинскэ гадаадын политикые, худудай хоорондо эб найрамдала тоохо политикые эрид шууд бэлдүүлэнэ. Энэ политика хадаа социалистическэ ба социалистическэ хоёр системнүүдэй зэргэлдэ байһан ёһоор мурьсэхэ арга болмжотой байһан тухай ленинскэ заабарине үндэлжэ болгоно.

Коммунистическэ партинай эдэ дай интересе, советскэ хүнүүдэй галан ажалые хэрхоор сахин хангааха зуураа, хлын саана империалистическэ хармс хүсэнууд гэжэ, тэдэ хармс хүсэнууд уласхоорондын түгшүүрлэе хурсадхы ехэ болгохы, шэнэ дай үндэлжэ оролодо гэжэ хараалаа абана. Тэмнээ, эб найрамдалай политикын бата шууд бэлдүүлэхэ зуураа, Советскэ Союзай Эбэсэгтэ Хүсэнуудые эсэһэ сусаһагүйгөөр нарижууд ба бэхжүүлэхэ, Советскэ түрэн дайсадан али бүхы планашалтануудта эсэргүүтээр советскэ арадай рэмжые дэвшүүлэхэ шухала парти тоолоно.

Советскэ социалистическэ байгуулалтын булюо найн байдаг байдалда түшэглэн, Коммунистическэ парти Ленин—Сталинэй туг асаа ябажа, ороноо коммунизмын хүсэ бүрин илалта гэһые эгидэл найн тайгаар хүтэлнэ.

МОСКВА. Улаан талмай В. И. Лениной ба И. С. Сталинэй мавлюбдэ ажалшад ошожо ябана. ТАСС-эй фотохронико.

Озен Шездуевич ШАДАРОВ

Муниспинууд ба паршийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидатууд

Озон Шездуевич Шадаровыг дэб-бэригээрэй аймагай «Гигант» асуу гшүүд, «Эрдэм» совхо-длоо мээршлэд ба албахааг-дариу аймагай Ждановай гурбан колхозой гшүүд, Охи-тундэскойн МТС-эй худэлмэ-рлэгшээр болон алба-дариу хууулин урда тээхи-дээрэ Бичурын хунгуу-дэ 442 округоо СССР-эй бие-дэ Соевдэй Националь-ной Соевдэй депутатта дэб-бэриг кандидаттаар нүхэр Шездуевич Шадаровыг дэб-бэриг байна.

МТС-үүдтэ политотделүүдэй бо-лоулагданай хууулер нүхэр Ша-даров нөөргөө арадай гэгээрэлэй ми-нистр болгодонон байгаа. Тээд дай-най хойто тээхи жалуудтэ худөө ажахы нэргээн бодхоожо, саашадан хүгжөөх шэнэ зорилгонуудай табил-дахда, нүхэр Шадаров республи-кийн худөө ажахын эгээн томо айма-гуудай нэгэншье болохо Мухаршэ-бэрэй аймагай ажалшадай депу-тадуудай Соевдэй гүйсэдкомой тү-рүүлэгшээр хууагадаа нэн.

Аймагай Соевдэй гүйсэдкомой тү-рүүлэгшээр худэлмэрлэхэдөө нүхэр Шадаров шадбартай бэрх эмхид-хэгшэ, худөө ажахы хайнаар мэдэ-дэг, үсхэлтэй хүтэлбэрлэгшэ бай-нааа харуулаа. Манай Мухаршэ-бэрэй аймагыг республикыгаа хүг-жээни аймагуудай нэгэн болгохын хүдөө нүхэр Шадаров нилээд өхө оролдолто гаргалан байна. Ажахын болон культурын байгуулалтын та-лаар Озен Шездуевич Шадаровай габыагай байнгын тэмдэглэн, Со-

Озон Шездуевич Шадаров болон Мухаршэбэрэй аймагуудта үнгаргэгдэ-гүйгшадай сулланууд, тэдэйд түлөөлөгшэдэй хууагал-дариу тээхи зүблөөнүүд дээрэ Шездуевичын кандидатура нэгэн ханалаар дэм-жээни Колхозууд, МТС-үүд, хунгууд ба өмхи зургаа-д болон сулланууд дээрэ нүхэр Шадаровай ажал-дариу тухай үргөөр хэлэхэ зуу-р Озон Шездуевич гэшэ шад-дэ эмхидхэгшэ, дутагдалнууд-дэ гүй хүтэлбэрлэгшэ мүн тэмдэглэн байна. Коммуни-ст партиаг хүмүүжүүлэгдээн Шездуевич Шадаров болбол үнэн хүбүүн, СССР-эй Вер-ховной Соевдэй депутатта манай эр-хэмдэгт мүн.

Профсоюзай областной конференци болобо

Наяхан эхин ба дунда хургуулин-нуудай худэлмэрлэгшэдэй проф-союзай областной конференци бо-лобо үнгэрэн.

Конференцид хабаадалсаан деле-гатууд үгэ хэлэхэ дуураа, проф-сооуудай эхлн организацинууд болон областной комитетэй худэл-мэрлэх дутуу дунтануудыг эрид шүүмжэлэ.

Конференци болбол элрүүдэгд-лэн дутуу дунтануудыг усдаха-жа, эмхидхэлэй худэлмэрлэгшэ эрид найжаруулаха хэрэгтэ зориулаг-данан шилдхээр баталан абаа.

Удаань профсоюзна нотагай комитетүүдэй түрүүлэгшээрэй се-минар үнгэрэгдэ. Семинарта ха-баадагшад профсоюзна худэлмэрл-түхай элдхэлүүдыг шагнанан байна.

Мүн тэдэнэр Улан-Удын № 3 ба № 65 дунда хургуулиннуудта ошожо, тэндэхи профсоюзна худэл-мэрлэн дүй дүршэлтэй танилса-лан, хуралсамай кабинетүүдэй тү-хээрлэгшэ харалан, политтех-низаццин талаар эрхим багшана-рай хөөрөлдөө шагнанан байха юм.

Хүдөөгэй библиотекэдэ

Зэдэн аймагай Доржн Банза-ровай нэрэмжэтэ худөө ажахын артелин клубта ходоодо ариг сэ-бэр, дулаан байдаг. Эндэхи би-блиотекер нүхэр Жигмитова ун-шагшадые хайнаар ханахын тула оролдосо ехэтэйгээр худэлмэрлэн. Библиотекэдэ 200 гаран сэг үргэлжин уншагшад тоологдоно. Номойн фонд талалгаряагүй нэм-дэгдэ байдаг. Наяхан библиотек-кэ 1000 түхэртэй уранхайнай, политическэ ба худөө ажахын но-муудыг захинан байна.

И. Баженов.

Лекци уншана

Кяхта городой № 250 хунгуу-лин участогай агитпунктад хун-гагшадта зориулагданан олон лек-ци уншагдана.

Наяхан нүхэр Пчелиншова «Арал-зонной ажана хайн байдлаай тү-лөө түрэл парти ба правительствын үдэр бурин анхарал», лектор нү-хэр Титова «Хунгагшадай дунда агитационно-ойлгууламжын худэл-мэрлэн хайшан гэжэ үнгэрэгдэ», нүхэр Дементьев «Уласхоорондын шэнжээлэ» гэшн темзүүдээр лек-цинуудыг уншаа.

Түрүү хаалишад

Калининий нэрэмжэтэ колхозой хаалишад С. Рахматулина ба Н. Головинская гэгшэд СССР-эй Верхо-ной Соевдэй хунгага хунгалтын хүн-дэлдэ дэлгэрхэн мурсыгөөд орол-тоод, энэ жэлэй октярбэ болотор наамхай үнээн бүрнөө 1500 литр һу-нааха гэжэ шилдхэнэ. Тэдэнэр хэл-лэн үгээ хэрэг дээрэй хайнаар бөдүүлжэ байна.

Социалистическэ мурсыгөөнэй дү-гтэй ёһоор, үнгэрэн хоёр нарын тур-шадта хаалишад С. Рахматулина, Н. Головинская гэгшэд наамхай үнээн бүрнөө 250 литр һу наагаа.

Л. Лавров.

КОЛХОЗНИГУУДАЙ ЗООТЕХНИЧЕСКЭ ХУРАЛСАЛЫЕ НАЙЖАРУУЛАЯ

ЗАНЯТИНУУДЫЕ ИГЭЖЭ ҮНГЭРГЭНЭБДИ

Манай колхозто малшадай эр-лэм мэргэжэлыг дээшлүүлэхэ хэр-эгтэ Нүүдэй жэлүүдтэ есхэн анхарал хандуулагддаг болоо. Мүнөө колхоздомнай гурбан жэ-лэй зоотехническэ курса эмхидхэг-дээт, тэрэнэй заняинууд хайнаар үнгэрэгдэнэ. Би энэ курсыг хү-тэлбэрлэнэ.

Малшадан дунда зоотехническэ хуралсал эмхидхэжэ эхилхэдэ тү-рүүшээр нилээд бэрхшээлүүдтэй ушардаг нэм. Бүхы оролдолтоо гаргажа ажаллаһанай ашаар мүн-өө курсыг худэлмэрлэн гури-нтайгаар ябуулагдана. Заняинууд-най түсэбэй ёһоор, хүнэй-товарна фермэдэ иделдлээ хоёр дахин, га-хайн, хонинной, мориной, шубуунай-товарна фермүүдтэ — нэгэ да-хин талалдугүйгөөр үнгэрэгдэнэ. Заняинуудта эхилхэдэ би түрүү-шээр урда уротог хэлэжэ үгээн материалла хурагшадтаа дабуул-жа, хэр зэргээр ойлгожо абаньны шалгажа үздэг. тингээд удаа-дахн темыг эмхидгэ байна.

Би уротог үнгэрэгдэхэд, есхэн-дэ юрын хөөрөлдөө хэдэби. Тэ-рэннээ гадна, үзэһэн материалла хурагшадтай хайнаар ойлгохын ту-лада зурагууд, диаграмманууд, приборнууд гэхэ мэтын харуулан ойлгуулаха зүйлүүдыг хэрэглэдэг байна.

Хаалишад болон бусад малшад үзэһэн материалла хайнаар ойлго-ходоо малай харуулагта, эдэлүүл-гыг эли бодо найжаруули. Жэ-шээлхэдэ, хаалишад үнэдыне ямар аргаар зүбөөр нааха, эдэлүүл-хэдэ, ямар сагта шэргээхэб, яаж зүбөөр тугалдуулаха гэжэ хайнаар ойлгоо. Тингээд, ойлгожо абанан юумээ худэлмэрлэдэ амжалтатай-гаар хэрэглэнэ. Мүнөө, жэшээлхэдэ, манай хаалишад тугалаха үнэдыне, һу гарасын харалсажа байгаад, түрэхөөнөө 1,5—2 пара урид шэргээдэг, тингээд тээнэр зоотехническэ заабаринн ёһоор

Хүдэлмэрлэхэе болиһон курсанууд

Гол түлэб малажал эрхилдэг Ахын аймагай колхозуудай малай гүүртүүдтэ центрхэ хэдэн хоног соо абажа хүрэхэ холо газарнууд-та байдаг юм. Энэ ушарһаа кол-хозой зооветеринарна мэргэжэлтэд зарим шухала хэрэгүүдэй, бэрх-шээлүүдэй гарахала холын гүүр-түүдтэ саг дары тугаламжа үзүүлэхэ аргагүйдэг гэшэ. Мал-шад өөһэдөө нимэ дутагдалыг зай-суулаха арагтай. Энээндэ зоотехни-ческэ хуралсал тугалаха байна.

Нёдоидо аймагай колхозуудта мал-шадтай хуралсаха гурбан жэлэй зоотехническэ курсанууд эмхид-хэгдэ нэн. Малшад эдэ курсанууд-ыг дүүргэжэ гарахала эрдэм мэргэжэлэ дээшлүүлэхэ, малай үблэхэлэ гү, али тугалахала тү-рүүшын шухала хэмжээнүүдыг абажа шалаха болохо ёһотой. Тээд аймагай колхозуудта эмхидхэгдэ-лэн тэдэ курсанууд мүнөө хүд-элмэрлэхэе болиһон. Жэшээлхэдэ, нёдоидо Сталиной нэрэмжэтэ колхозто гурбан жэлэй зоотехни-ческэ курса эмхидхэгдээд, хү-тэлбэрлэгшөөр ветеринарна Фельдшер Ханда Самонова то-милогдоо нэн. Энэ курсата тү-рүүшын жэлдэ 10 малшад хурал-саха ёһотой байһан юм. Зүгөөр, колхозой правлен болон партий-на организациин, мүн аймагай хү-тэлбэрлэхэ органуудай зүгһөө хи-наа шалгалтын нула байдаг, эрилтэ хэгдэдэгтэй дээрһээ нүхэр Самонова заняинуудта үнгэрэг-хэе болиһоо.

Нитын малажал хүжөөжэ та-лаар КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолыг амжалта-тайгаар бөдүүлүхын тулада, энэ түрүүндэ, малажал эрхлэлэ-хыг культурны эрид дээшлүүлэхэ хэрэгтэй. Энэний тулада малшад эрдэм мэргэжэлыг дээшлүүлэхэ шухала. Гэбшье, энэ худэлмэрлэ-лэхэ хүтэлбэрлэхэ органуудай хүд-элмэрлэгшэд, энэ түрүүндэ, главна ветеринарна врач нүхэр Еривасников зохино анхаралаа хандуулнагуй. А. Хамаганов.

Манай этигэл найдабарие сохон бзелүүлхэ

СССР-эй Верховной Соевдэй де-путатта кандидаттаар партин айко-мизэхи секретар нүхэр Озен Шездуевич Шадаровыг аймагай ажалшад нэгэн ханалаар дэб-бэриг байна.

Мүнөө аймагай мнай кол-хозууд, машинно-тракторна стан-цинууд партин ЦК-гэй сел-тябрьска Пленумэй тогтоолыг бо-дотоор бээлүүлхын түлөө эсэшэ су-сагагүй тэмсэнэ.

Озен Шездуевич Шадаров пар-тийна шадмар хүтэлбэрлэгшэ гэ-жэ манай аймагай ажалшад дун-да мэдэжэ болонхой. Тэрэ хадаа хунгагшадтай этигэл найдабарие

„ЗУУН МИЛЛИОН“

«Харамта» харамта «Хөбөдох» гэгшэ түрүүшын автор Валим СОБКОЕ хайнаар болонхой. Тэрэн соогоо, ав-лодоор ондоо юртэмсын, хоёр он-доо бодолой: Эхэ орондоо хил-дэ үнэн сэхэ байдаг хүнүүдэй энэ дайнда шүтэдэг шунахай бу-дэлдүүлэй хоорондохын курса гэгшэ тэмэлын гүн гүнзэгшөөр, нүхэр харуулан байгаа.

Мүн уранзохёолшын гуурнагай түрүүшын туршалга хадаа тэрэ-дэ оролдоо бээхэ зохёолнуудын амжалтатай байха гэжэ эрхэ бидээрэй үгэ-лэм. Гэбшье, С. Балабангай автор Валим Собкогой бэшэнэн «Зуун миллион» гэжэ пьесэ тухай шэнэ хэлэжэ болохогүй байһа-наа халгалмаар юм.

Эхэ худалданан бузар урбагшад-дэ гэгшэ Эхэ оронингоо үнэн сэг-шэригүүдэй тэмсэлгэ, хурса гэгшэ болон гэршэ баримтатай зү-блөөнэй эншье зохёол дотор ха-дэгаданайн арасалтагуй. Гэбшье, уранхайнай зохёолнуудай ав-дануудтаа эридэхэ юумэ ажабай-гүй үрилдөө ололдоор хизаарла-хэ юм. Образ бүхэнэй үнэн сэг-шэригүүдэй психологическа гүн-дэгийг олон талатай байлганан гэгшэ байна.

Эхэ бидэнэр «Зуун миллион» гэшэ пьесэ шилдхэлдэ үнэе наам-хай, энэ бүхы юумэ гэгшэ гүнзэг-шэ гэгшэ даб дээрэ харгадана. Ту-схай үзэгдэлүүд ардын демокра-ти ардуудай нэгэндэ болгожо Моторнуудай конструктор профессор Кратовой гэгшэ тэрэнэй автор Богданай танил нүхэр Марк Штибнерска конструкторай эрбэ-дэ гэгшэ хойуулан дайнай үдэ үнэе-

сохон бээлүүлжэ шадхаа. СССР-эй Верховной Соевдэй депутатта кан-дидатаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Шадаровай түлөө энэ оной мар-тын 14-нэй үдэр хунгагшад бултадаа нэгэн хүн шэнгээр голоосо үгэ.

Ш. Эрднеев, Мухаршэбэрэй аймагай Октябрьска сельсоевдэй эхин хургуулин багша.

Этигэмжэтэ шюур Л. Степанов, Мухаршэбэрэй дунда хургуулин директор.

сохон бээлүүлжэ шадхаа. СССР-эй Верховной Соевдэй депутатта кан-дидатаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Шадаровай түлөө энэ оной мар-тын 14-нэй үдэр хунгагшад бултадаа нэгэн хүн шэнгээр голоосо үгэ.

Ш. Эрднеев, Мухаршэбэрэй аймагай Октябрьска сельсоевдэй эхин хургуулин багша.

Этигэмжэтэ шюур Л. Степанов, Мухаршэбэрэй дунда хургуулин директор.

ше хамагаа хуу хөөрөжэ үгэнэ. Ихэ байһан аад, урда тээни тэрэ намганһаа илангаяа ехээр шюуһа-нинь юунайхи гэшэб? «Эхэ хүн бээ хатуугаар барнжа шадхагүй байха — тингэбэл хамаг юумэмнай буруу хүрэхэ» гэжэ хансаатай байһан юм. Тээд майор мүнөө яахалаа айхаа болёо гэшэб?

Бодото байдалтай таарахагүй энэ мэтын аяг ашанууд яһала олон бии. Зүгөөр, тэдэниг жэжэ юумэ гэжэ ханахаар бээш. Эдэ бүгэдэ хадаа сүмдэ дэлгэрэн харуулаха хэрэгтэй шилдхэнэ удхатай байха юм. Гэбшье, пьесын гол өхө дугуунь юу бай-наб гэхэдэ, образүүдыг психологи-ческа талаарш гүнзэгшөөр зохёожо шадатгагуй.

Энэ пьесэ табинһа бурят драмати-ческа театр өөрингөө репертуар бү-ридүүлхэдэ хайса бодожо үзэхэ ёһотой байгаа. Тингэбшье энэ пьес-ын сценэ дээрэ табигдаа хадань ра-ража үзэхэ хэрэгтэй болон.

Харамтадай дунда тэрэнэй ам-жалтатай байһан шалтагааниннь юун бэ? Энээн тушаа эрилтэ ехээр табигда советскэ хүнүүд тэрэнэй ду-туунуудыг хүлискэ байна гэшэ аал? Угы даа, Энэ зохёолой темьшэ бидэнэй сэдхэл ехээр худэлгэнэ бшуу. Юундэб гэгшэд, американска сенадһаа үгтэһэн мүнэе абажа, эб найрамдалда эсэргүүсэн тэмээдэг ха-маг бүхы дайсалтай тэмээхэ гэгшэ темэ хүнүүдыг ехээр һонирхуули. Гэбшье, энэ театрын гаргалан орол-долгыг тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Драма-тургическа материалдай дутагдалтай байгааһыг наань, спектаклин обра-зүүдыг бодото байдалда дүтэрхы болгожо үнэнтэ зүбөөр харуулахын тулада бага бээш оролдолто гар-галан байһа.

Профессор Кратовой ролие наа-данан актёр Б. И. Вампиловай хуи-

хэлэнэ: «...Шн өөрингөө нэрэ түрье, сэдхэдыне, омогорхыдыг худалдаан. Бодо наашаа, хара золиг. Урдаһаан-ни сэхэ хара! Шамайе эхэшин шилдхэжэ байна гэшэ! Нилээтэ шн хэн гэшэбшн? Ород гүш, бээш. Аме-риканец гүш, бээш. Поляк гүш, бээш, чех гүш—мүн лэ бээш. Шн хэньше бээш гэшэшин! Хара наашаа! Шинни хажууда эхэшин, мүн хэдэн зуугаад мянган советскэ экзэнүүт байна. Тэдэнэр шамайе ала гэшэ! Шамайе үблэг дээрэй хуулаха юм гэшэ! Шамайе эхэнүүд, энэшэ дүүнэр, намгад, бээлд, басагад бултадаа сүүлдэжэ байна».

Энэ монолог хэлэхэдэ актриса драматическа искусствын үндэр дэдэ шатада хүрээ гарана. Юундэб гэгшэд, тэрэ ариун нагнин агуеуэ үнэнтэ зүб юумыг ойлгоһон эхэн ой-раз байгуулаа.

Пьесэ дотор Ружена гэжэ басага-ниннь Кратовой образһоо бүришье ахир тулюураар харуулагдаа. Тэрэ басаган консерваториодо хуржа, ре-петицидэ гүйгөөд ононо. Мүн ре-петицидэ бусад эрэнэ. Тээд тэдэ бү-гэдэни зүжэг соохи үйлэһөө гадуур боложо байха юм. Тэрэ хадаа Марк тухай юушы мэдэхгүй, гансал тэ-рээндэ дурланхай байһан юм гэжэ шэсэ соо бээшгэнхэй. Гансал энэ дурлалыг харуулаха наадаха гэшэ бэрхэтэй хэрэг байна бшуу. Тээд, тэ-рэ басаган тухай авторнууд юушы хэлээгүй байгааһыг наань, актриса П. В. Шапова энэ ролие наадаха-да, текстын дутуунуудыг залхаа зорилгоотойгоор хүнэй гүн мэдэрэлыг харуулан байна.

Стефин ияни ба поварихын ро-лие С. М. Халтагаровагай наадаха-да, сэдхэлээ худэлгэн байжа хар-хадар байна. Стефа Кратованайда байһаар үни болон. Тинмэ хадаа энэ (Түгэсхэлэнь 4-дэхи нюурта)

И. В. Сталиной зохёолнууд Хятада хэблэгдэнэ

ШАНХАЙ, мартын 3. (ТАСС). И. В. Сталиной зохёолнуудыг хэблэгдэн тираж Хятадай Арадай Республикада жэл бүри олон болоно. Зүүн-Хятадай хэблэгдэн тагай мэдээний ёшоор, Зүүн-Хятадай арадай хэблэгч 4 жэлэй турша соо И. В. Сталиной 35 ондоо зохёолнуудыг хэблэн гаргаа. Тэднээрэй тиражын бүхидөө 1.270 мянга гаран экзем-

пляр болонон байна. Гадна И. В. Сталиной зохёолнуудай хүсэд суглуулбарин нэгдэх, хоёрдох томоуд миллион шахуу экземпляр тиражтайгаар хэблэгдэнэ. Гансахан Зүүн-Хятадай «Синьхуашунь» гэжэ номой магазинууд хоёр жэлэй турша соо И. В. Сталиной 3.489 мянган экземпляр зохёолнуудыг худалдаа.

Монгол Арадай Республикада эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын үдэртэ бэлэдхэл хэгдэнэ

УЛАН-БАТОР, мартын 3. (ТАСС). Уласхоорондын эхэнэрнүүдэй үдэртэ бэлэдхэл Монгол Арадай Республика дотор хаа хаанагүй хэгдэнэ. Говодууд ба хүдөө нотагуудань эхэнэрнүүдэй суглаанууд болоно. Эхэнэр-хүдэлмэришэд өөһэднэгөө һайндары ажалтай шэнэ амжалтануудыг туйлан тэмдэгтэхэ гэжэ байна. Жэ-шээлхэдэ, промкомбинатда ба мяханий комбинатда эхэнэрнүүдэй эрхим шанаарай шэнэ бригаданууд байгуулагдаа. Малшад эхэнэрнүүд малай

харууналгыгэ һайжаруулжа ба туй абалгада һайн бэлэдхэлтэйгээр мартын 8-е тэмдэглэхэнэ. Уласхоорондын эхэнэрнүүдэй үдэр үнгэргэхэ тухай Монголой арадай-революционно партиин ЦК-гэй тогтоол «Үнэн» газетэ тунхаглаа. Социалистическэ байгуулалтын бүхы һалбаринуудта үүсхэл эдэбхи гаргахы монгол арадай бүхы эхэнэрнүүдыг МНРП-гэй ЦК уряаланхай байна.

Советскэ комсомолдуудай патриотизм тухай Хятадай залуушуудай газетэ иигжэ бөшөнө

ПЕКИН, мартын 3. (ТАСС). Москва ба Советскэ Союзай бусад говодуудай комсомолдуудай шэнэ ба боро газар элдүүлхын тулада гаргахая хүсэһэн үүсхэл тухай мэдээсэхэ зуураа, «Чжунгониньяньбо» гэжэ Хятадай залуушуудай газетэ редакционно статья соогоо иигжэ бөшөнө: Коммунистическэ партиин уряда патриотическэ аюулдануудай харюусаха гэжээ Советскэ Союзай комсомолдуудай алдарт ашшал юм.

Зар элдүүлхын тулада комсомолой зэргэһээ һайндуратан олоороо гарба. Эхэ орондоо Советскэ Союзай комсомолдуудай нимээр алба хэлгэ ба ажал хэжы дурлалга ехэ һайшаалтай байна. Комсомолдууд юун дээрэһээ нимэ онсо шэнжэ шанартай гэжээ? Тэднээр хадаа хүнхэнээр, һанамаараар ажалуухыг хүсэдэггүй, харин коммунизмын агуухыг идеиг бөдүүлхыг эрмэлзэдэг байна. Советскэ залуушуул хадаа ард зоний ехэ зол жаргалай түлөө өөһэднэгөө бүри һайн һайхан ерэдүйн түлөө туйтай ехэ дэбжэлтэйгээр хүдэлмэрингэ гэжэ статья соо хэлэгдэнэ. Советскэ залуушуул али бүхы талаараа Хятадай залуушуудда жэшээ харуулна гэжэ статья соо онсо тэмдэглэгдэнэ.

Хүдөө ажыхы саашадань хүжөөн дэбжээхэ тухай Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитетдэй сентябрыкэ Пленумдэй шийдэхэригэ советскэ залуушуул ехэ һайшаалтайгаар утгаа. Коткозууд ба МТС-үүдэй хүдэлмэрингэ һайжаруулхын тулада залуу техникүүд, инженерүүд ба шиталангениин түлөөлэгшэд говодууднаа гаржа деревиндэ хүдэлмэрихын тулада ошоһон байна. Мүнөө шэнэ га-

дар элдүүлхын тулада комсомолой зэргэһээ һайндуратан олоороо гарба. Эхэ орондоо Советскэ Союзай комсомолдуудай нимээр алба хэлгэ ба ажал хэжы дурлалга ехэ һайшаалтай байна. Комсомолдууд юун дээрэһээ нимэ онсо шэнжэ шанартай гэжээ? Тэднээр хадаа хүнхэнээр, һанамаараар ажалуухыг хүсэдэггүй, харин коммунизмын агуухыг идеиг бөдүүлхыг эрмэлзэдэг байна. Советскэ залуушуул хадаа ард зоний ехэ зол жаргалай түлөө өөһэднэгөө бүри һайн һайхан ерэдүйн түлөө туйтай ехэ дэбжэлтэйгээр хүдэлмэрингэ гэжэ статья соо хэлэгдэнэ. Советскэ залуушуул али бүхы талаараа Хятадай залуушуудда жэшээ харуулна гэжэ статья соо онсо тэмдэглэгдэнэ.

Дамжин оролын үедэ партиин генералта харяа шугамыг бөдүүлхын түлөө тэмсэлдэ советскэ залуушууднаа жэшээ абан Хятадай залуушуул бүри эхээр оролсохо байна.

Женевскэ зүблөөндэ хабаадаха тухай уряалыг Хятадай Арадай Республика ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республика хүлээн абаа

ПЕКИН, мартын 3. (ТАСС). Мартын 25-наа февралын 18-дэ Женевдэ зүблөөндэ болһон дүрбэн дүрбэн Годадын хэрэгүүдэй министрүүдэй зүблөөн дээрэ СССР-эй, США-гэй, Франциин ба Великобританиин галадын хэрэгүүдэй министрүүд СССР-эй, США-гэй, Франциин, Великобританиин, Хятадай Арадай Республика, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикы ба Индо-Хитад тухаа асуудалаар тэрэндэ хамаатай гүрэнүүдэй хабаадалгатайгаар зүблөөн хэлэ тухай берлинскэ коммюнике соо хэлэгдэнэ бусад гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй зүб-

лөө Женевдэ 1954 оной апрелдин 20-да зарлаха гэжэ хэлсэһэн байна. Берлинскэ зүблөөн дээрэ туйлагдан энэ хэлсэһэнэй ёшоор СССР-эй Правительство хадаа Хятадай Арадай Республикын Правительствода ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Правительствода дурсагдаһан зүблөөндэ хабаадаха ба дээрэ дурсагдаһан болзортго өөһэднэгөө Бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэдыг Женевэ эльгээхэ уряал хэлэн байна. КНР-эй Правительство ба КНДР-эй Правительство дурсагдаһан уряалыг хүлээн абана. Женевскэ зүблөөндэ хабаадалсаха тэднээр зүбшөөн гэжэ харюусаа.

Европейскэ оронуудай баруунгай үзэл баримтлалдаг социалистическэ партинуудай конференци

БРЮССЕЛЬ, мартын 3. (ТАСС). Европейскэ оронуудай баруунгай үзэл баримтлалдаг партинуудай конференци февралын 27 ба 28-да Брюссельдэ болоо.

Уласхоорондын байдал тухай бельгийскэ социалистнуудай түлөөлөгшэ «Пепель» газетын редактор Виктор Ларок конференциин хаамал заседани дээрэ элидхэл хээ гэжэ Бельгийскэ агентствот дамжуулна.

«Европейскэ хамгаалалтын нэгдэл» гэдэгыг байгуулгада шэглүүлэгдэн баруоневропейскэ правительствонуудай гададын политикыг зүбтүүлхэ гэжэ Ларок элидхэл хээдээ оролдоһон байна. «Американска капиталистнуудтай» европейскэ оронуудай барисаатай болохо байһыг тэрэ мэдэрэ. Тинхэтэй хамта анти-советскэ бүдүүлг хардалгануудыг Ларок хэлэн байна.

Ларогэй элидхэл тухаа үгэ хэлэгдэнэ болохо гададын политикын асуудалуудаар, хамагай түрүүндэ «Европейскэ хамгаалалтын нэгдэл» байгуулха асуудалаар тус тус оронуудай баруунгай үзэл баримтлалдаг социалистическэ партинуудай хоорондо ба тэднээр дотор ехэ арасалдануудай гарадаг байһанын элидхэл.

«Европейскэ хамгаалалтын нэгдэл» байгуулха асуудалаар английскэ лейбористнуудай дунда болодог арасалданууд тухан хэлэхэ зуураа, эдэ түсэбүүдыг байгуулхын тулада тэднээр хамаарагшадан дунда «һаналаа нэгдэлтэ» үгэ гэжэ лейборист Бюрк ууртайгаар хэлэн байна.

«Европейскэ хамгаалалтын нэгдэл» байгуулха асуудалаар, мүн гададын политикын бусадшыг асуудалуудаар тэрэни парти дотор ехэ арасалдануудай гарадаг байһыг французскэ социалистнуудай хүтэлбэрилгэгшэ Ги Молле мэдэрхэн байна.

«Европейскэ хамгаалалтын нэгдэл» байгуулгыг ехээр буруушлажа, бельгийскэ социалист сенатор Ролэн үгэ хэлэнэ байна. Вашингтонгай политикга Европодо зүб зүйтэйгээр шүүмжэлэгдэнэ гэжэ тэрэ мэдүүлэ. Советскэ ямаршыг дуралдануудыг буруушладаг байһан баруунгай гүрбан гүрэнүүдэй хараа болодыг шүүмжэлэхэ зуураа, нимэ хараа болдонууд уласхоорондын асуудалуудаар хэлсэ хэлгээ һаад ушаруулна гэжэ тэрэ заагаа.

Бидотой Аденауэрай һаяар хэлсээ хээ тухай французска хэблэл мэдээсэнэ

ПАРИЖ, мартын 3. (ТАСС). «Европейскэ хамгаалалтын нэгдэлыг» байгуулха тухай договорыг шадлаһан тургөөр ратификацияхыг французска парламентыг баадаха гэжэ Аденауэрай бониско правительствот бүхы оролдоһон гаргана.

Аденауэрай һүүшлэл нэдэлгэ хадаа энэшыгэ али тодоор гэршэлнэ. Урда мэдээсэгдэнэйн ёшоор, Жорж Бидо Берлинскэ үблөөнөө ерэлэй даригаа Саарска проблемыг зүбшэн хэлсэлыг үргэлжлүүлхэ гэнэн дуралдхалтай бэшэ Аденауэрта эльгээгэ. Тэрэни дэб дээрхыг шийдхээшэ парижска договор ратификация хустануудтай» нэгэн болгон французска баруунгай партинууд батлан байна.

Аденауэр һаяын үдэрнүүдтэ Саарска асуудалаар хэлсээ эхитжэ шадхагүй юм гэнэн һанамжыг парижска хэблэл мэдээсэһэн байгаа. Гэбшье, Саар тухай хэлсээ мэнэ гэнээр эхитхэ гэнэн дуралдхалтай бэшэ Жорж Бидодо эльгээжэ, Аденауэр «хэнэдэ хэлсээ хэблэлгүй аюулга» хэбэ гэжэ мүнөөдэрэй парижска газетэнүүд мэдээсэһэн. Хэлсээ хэһын тулада Парижда һаяын үдэрнүүдтэ ерэхээр зүб бэлэн байна гэжэ бэшэ соон хэлэгдэнэ.

Парижска договорыг ратификациялда Франциин эсэргүүцэлгэ «дабан гараха гэнэн нэдэлгэтэйгээр» эдэ хэлсэһэнүүдыг хэжы Аденауэр дуралдан байна гэжэ «Фигаро» газетэ мэдээсэһэнэ.

Сирийн президентын мэдүүлгэ

ЛОНДОН, мартын 3. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондент Дамаскһаа ингээ дамжуулна: 1950 ондоо учредительнэ суглаагаар зохиёгдон сирийскэ конституциин дахин хүсэндөө оруулагдан тухай Сирийн президент Хашим Атаси сонсоһон байна.

Парламентда шэнэ конституци зохиёхо түлөөлэгч үгэхэ зорилгоор бүгдэниинг хунгалта ба асуулга үнгэргэлдэ бэлэдхэл хэгдэхэ байһан тухай президент түрүүшынгэ декрет соо мэдээсэһэн байна.

Хунгалтан ойрын 3 һарын турша соо болохоор багсаагдана. Шишеклин засаг түрэ барижа байха үедэ гаргагдаһан бүхы захиралтанууд ба административна тогтоолнуудай болоуулагдан тухай мэдээжэ болоо.

Урианхайханай самодельностин республиканска хоралгада Баунтын аймагай түлөөлөгшэд эгээн турттыг хэбаадалсаба. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эвендэйскэ хоор «Ленин, Сталиной заһан замар» гэжэ дуу түрөлхи хэлэн дээрэ дуулаха В. Шитиковэй

СПОРТ

Ород хоккейгээр БМАССР-эй кубок абахын түлөө

Ород хоккейгээр БМАССР-эй кубок абахын түлөө хахад финалына уулзалга мартын 3-да «Байкал» гэжэ һайндурани спортивна обществон стадион дээрэ болоо.

Энэ уулзалгада ПВЗ-гэй «Локомотивай» 1-дэхи ба «Байкал» обществон командинууд хэбаадаа.

Мурьсөөнэй түрүүшын хахалта үсэд шанга тулалдан болохо, ПВЗ-гэйхид 1:0 тоотой болобо.

Нааданай хоёрдох хахадта локомотивайхид довтолгонгоо эршыгэ бүри шангадхаба. 25 минутын үнгэрөөд байхда үшөө нэгэ бумбэгэ байкалайхидай ворота руу сохижо оруулад тоогоо 2:0 болгобо.

«Байкалай» команда 35 минутын үнгэрөөд байхда харюугай бумбэгэ сохижо оруулба. Ингээгэ мурьсөөн 2:1 тоотойгоор ПВЗ-гэй «Локомотив» обществонхидай илалтаар дүүрээ.

Финалына уулзалгада Городок городой, Хэжэнгын аймагай ба ПВЗ-гэй «Локомотив» обществон командинууд уулзаха юм.

Е. Николаев.

Хоккейгээр дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө

СТОКГОЛЬМ, мартын 2. (ТАСС). Хоккейгээр дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мурьсөөн табалдан үдэртөө үргэлжэлжэ байна. Удын урда тээ Финляндиин ба Норвегийн командинууд наадаа. Финскэ наадагшад 2:0 тоотойгоор шүүһэн байна. Норвегийн команда удаа дараалуулан 4 дахин шүүгдээ.

Удэһөө хойно СССР-эй ба Чехословакиин командинууд наадаа. Стадион дээрэ хүн зон ехэ олоор сугларһан байгаа.

Наадалгань эхитхэһээ абаад ехэ эдэбхитэйгээр үнгэрөө. СССР-эй команда 5:2 тоотойгоор шүүһэн байна.

Бухарестбэхи уласхоорондын шатарай турнирта

БУХАРЕСТ, мартын 3. (ТАСС). Үсэгэлдэр 4-дэхи тур болоо. Советскэ мастер Фурман Троянескутэй наадахада 46-дахы ябадалда тэрэниг шүүбэ. Пахман Шандортой шадмараар наадажа, 31-дэхи ябадалда венгерскэ мастерыг шүүбэ.

Холмов Вейдтэй наадахада 30-дахы ябадалда шүүгдээ. Нежмеддинов Войкулескутай бэрхээр наадаа. Хараар наадаһан Нежмеддинов хүүбүүнэ эдижэ, удаан шүүгээ.

Корчой Кюгертэй наадахада сагай бага байһан дээрэһээ тэмээгээ алдажа, шүүгдээ.

Бэлэнел-Чоколтя, Паоли-О'Келли гэгшэдэй парти адирхуу байдалтайгаар хойшлуулагдаа. Хойшлуулагдан партинууд сооһоо Филин Сабодо орходоо, Слива Шгальбергдэ орходоо булжо байдалтай.

Мүнөөдэр дүүргэгдэгүй партинууд наадагдаа.

Ленинэй орденот оперо ба баледэй театры

Гүрэнэй Бурят-Монголой Ленинэй орденот оперо ба баледэй театрын коллектив композиторнууд Пунн, Василенко ба Глнер гэгшэдэй «Эсмеральда» гэжэ баледыг бүгдээрэ дайһандэр — СССР-эй Верховно Советтэ хунгаха хунгалта болотор театрын сценэ дээрэ табихаар бэлдэжэ байна. Баледэй гол роль — Эсмеральдын ролинэ РСФСР-эй габьяата артистка Л. Саяинова наадаха юм. Зүжэгыг найруулгада дирижер В. Маймескул, Киргизскэ ССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша балет-

мейстер В. Козлов, режиссер Бруштейн, БМАССР-эй габьяата ажал-ябуулагша рааша М. Шестакова балет хэбаадалсана. Мүн театр Д. Кабанов «Тарасай бүлэ» гэжэ оперо бэлдэжэ байна. Энэ оперо Б. Лавров «Даргадгагүйшүү» повестчин сюжетээр бэлдэжэ һууһээрнэ театрын коллектив Фроловой «Энх» булад Ш. Гуно гэгшын «Фауст» оперонуудыг шэнэлэн табихалхань. Н. Мишиков

Аналай амжалтаар угтахань

БМАССР-эй Культурын министрестын типографини хүдэлмэриншэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын үдэр — мартын 8-нигэ ба СССР-эй Верховно Советдэй хунгалыг ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтахын тула улам эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Наборщик нүхэр Бинюк, Вилюжа-

нина, хэблэгшэд нүхэд Н. Шевцова, линотипистка Д. Старикова, хабгаһалагшад Л. Дова, Сибиладова болон бусад лаанайнгаа даалгабаринэ процент, һайн шанартайгаар гэжэ, социалистическэ мурьсөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. И. Халеев

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэ

Улан-Удын универмагай коллектив дунда хунгалтын хүндэлдэ социалистическэ мурьсөөн үргээр дэлгэржэ, тус коллектив 1-дэхи кварталайнгаа эд бараанай эршын түсэб мартын 20-до дүүргэхэ гэнэн уялга абһан юм. Тэднээр февралын 25-най мэдээгээр түсэбөө гадур 174 мянган түхэрнэй эд товар худалданан байна.

Нүхэр Кравицовагай даагшэ фемернэ секш февраль 15-дэ даалгабаринэ харын 25-дэ — цент, нүхэр Гурулевагай даалгабаринэ секш — 112, даалгаг секш — 111 процент һэн байна. Тус коллектив туйлаһан таараа һанаагаа амарангүй нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэжэ эрмэлзэнэ. И. Гросс

САГАЙ УЛАРИЛ

Мартын 5 — 7-ной үдэрнүүдтэ үлүлэтэй, сэлмэгшыгэ байха, зарим нотагуудта багахан салан орохо. Баруун зүгтөө һулахан халхин болохо. Һүнндөө хойто аймагуудта 28—33, бусад аймагуудта

22—27, үдэрнэ хойто аймагуудта 14—19 ба бусад аймагуудта градус хүйтэн болохо.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИ

«ЗУУН МИЛЛИОН»

(Түгэсхэл) айлай баярлахадань тэдэнтэй хамта баясадаг, уйдхар гашуудалда ороходонь мүн лэ гашуудадга байха юм. Тэрэ хадаа спектакльда хабаадаһан бүхы хүнүүдтэл адли сэлэхэлээ эхээр зобоно. Тинхэдээ сохон этигээр үнэн зүрхэнөө оролдожо наадана.

дахадаа, дан үлүү энэдэтэйгээр харуулха гэжэ оролдоно. Гүрэнэй аюулгүйгэ сахиха майор Витачигай партизан абаха үедэнэ тэрэни һамгыгө немцүүд галдажа алаа юм гэхэнэ бэшэ ондоо юмэ тэрэн тухай огто мэдэгдэнгүй. Энэ ушар тухай пьес дотор дэлгэрэнгүйгэ бэшгэдэггүй байһанын мэдээжэ. Эндэ майор Витачик өөрингөө албанай уялгануудыг дүүргэжэ байһан харуулагдана. Тингээд артист Н. Н. Николаев тухай хэлэхэ болоо һаа, тэрэ Витачигай ролинэ үнэн һайнаар наадана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Артист В. Г. Самандуев Эхэ орондоо урбанан Марек Штибнерэй ролинэ жэгдэ һайнаар наадажа шаданагүй. Кратовой гэртэ хани хүн болоод, Руженые хадамлаха гэжэ байһан Марегай ролинэ Самандуев баратгай һайнаар наадана. Теэд спектакль дотор тэрэнэй бээс далдан багаа хуу татажа хаяһан шенэниүүд үсөөн бэшэ бин. Эгээ энэ өөрингөө героигэ элишэлжэ гархаха гэхэдэ, актёр хэмнээ хэтэржэ гараад, Штибнерыг эснэдлэхэ хүрэхөөр ахир тулюур амитан болгоно. Штибнер мэтын хүнүүдэй ахир тулюур хорото амитад байһанын мэдээжэ. Теэд тэднээр даншыгэ наа тинмэ тулюур, эснэдлэхэ хүрэхээр бэшэ байна бшуу. Дайсан гэшш хара мэхэтэй, һүбэлгэн байдаг ха юм. Эгээ энэ талыг үлэмжэ һайнаар харуулха хэрэгтэй байгаа.

Баһа режиссёр Б. Г. Аюшин өөрингөө зүжэг соо яһала һайн зүйлнүүдыг шадмар бэрхээр оруулаа гэжэ хэлэхэ шуухала. Мүн тэрэшэлэн уранзурааша Б. Б. Чернутов тэрэ зүжэгыг һайнаар шэмэглэһэн байна. «Зуун миллион» гэжэ зүжэгтэй һайн ба муу талан гол түлэб нимэ байна гэшшэ.

Энэ спектакль ород ба бурят хэлэн дээрэ табигдаха юм. Түрүүшын алхамууд дээрэһээ харахалда, тэрэн амжалтатай байха гэжэ хэлэхээр байна. Теэд, театрын коллектив сэлэхэл хүдэлгэмэ һайн темэ болон актёрнуудай һайнаар наадалга гэшшэ спектакльда амжалта олгодог байһыг мартахы ёһогүй. Мүн энэнь һээ хойшо репертуарта пьесэ шэлэжэ абахадашье, тэрэн тухай мартажа болохогүй.

Д. МЕДВЕДЕНКО.